

1016**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 27 kwietnia 2004 r.

w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koni²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 18 pkt 1 lit. b, art. 24 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowe wymagania weterynaryjne:

- a) dla prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, pozyskiwania, konserwacji, obróbki, przechowywania, prowadzenia obrotu lub wykorzystywania nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koni,
 - b) przy przywozie nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koni,
 - c) przy handlu nasieniem, komórkami jajowymi i zarodkami owiec, kóz i koni;
- 2) szczegółowe wymagania dla świadectw zdrowia nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koni, sposób ich wystawiania oraz wzór tych świadectw.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) nasienie — poddany obróbce lub rozcieńczony ejakulat owiec, kóz i koni;
- 2) komórka jajowa — komórka wytworzona z tkanki rozrodczej jajnika;
- 3) zarodek — początkowe stadium rozwoju zwierząt, w którym można go przenieść do matki biocy;
- 4) centrum pozyskiwania nasienia — gospodarstwo albo zakład, położony na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub pań-

stwa trzeciego, w którym pozyskuje się i poddaje obróbce nasienie wykorzystywane do sztucznego unasienniania, zatwierdzony i nadzorowany przez urzędowego lekarza weterynarii;

- 5) lekarz weterynarii centrum — lekarz weterynarii posiadający kwalifikacje zawodowe oraz specjalizację w zakresie rozrodu zwierząt lub ukończony specjalistyczny kurs w tym zakresie, upoważniony przez powiatowego lekarza weterynarii, odpowiedzialny za przestrzeganie warunków prowadzenia centrum pozyskiwania nasienia;
- 6) państwo pozyskania nasienia — państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo trzecie, w którym nasienie zostało pozyskane, poddane obróbce lub przechowywane, i z którego jest wysyłane do państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 7) zespół pozyskiwania zarodków — zatwierdzona zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w przepisach o zarodkach bydła grupa techników lub struktura, posiadająca odpowiednie upoważnienia i kwalifikacje do pozyskiwania, obróbki i przechowywania zarodków, nadzorowana przez lekarza weterynarii zespołu;
- 8) lekarz weterynarii zespołu — lekarz weterynarii posiadający specjalizację w zakresie rozrodu zwierząt lub ukończony specjalistyczny kurs w tym zakresie, odpowiedzialny za nadzór nad zespołem pozyskiwania zarodków zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w przepisach o zarodkach bydła;
- 9) laboratorium diagnostyczne — laboratorium wyznaczone i zatwierdzone przez właściwą władzę państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, przeznaczone do wykonywania badań diagnostycznych określonych w rozporządzeniu.

§ 3. Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla centrum pozyskiwania nasienia są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Nasienie, komórki jajowe i zarodki będące przedmiotem handlu powinny:

- 1) spełniać wymagania określone w przepisach o hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich oraz o kontroli weterynaryjnej w handlu;
- 2) być pozyskiwane, poddawane obróbce i przechowywane zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie wdraża postanowienia dyrektywy 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiającej warunki zdrowia zwierząt regulujące handel i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nieobjętych warunkami zdrowia zwierząt ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A punkt I do dyrektywy 90/425/EWG (Dz. Urz. WE L 268/54 z 14.09.1992).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszym rozporządzeniu, z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

- 3) być pozyskiwane od zwierząt:
 - a) spełniających wymagania weterynaryjne określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
 - b) które są zaopatrzone w orzeczenie lekarsko-weterynaryjne o zdrowiu i przydatności do rozrodu, którego wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia — w przypadku samców;
- 4) być zaopatrzone w świadectwo zdrowia wystawione przez powiatowego lekarza weterynarii, którego wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. Wymagania, o których mowa w ust. 1, stosuje się również do komórek jajowych i zarodków świń.

3. Nasienie użyte do zapłodnienia samic dawczyń powinno ponadto spełniać wymagania weterynaryjne określone w przepisach o nasieniu świń.

4. Świadectwo zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, powinno:

- 1) w oryginale towarzyszyć przesyłce nasienia, komórek jajowych lub zarodków do miejsca przeznaczenia;
- 2) być sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa pozyskania nasienia, komórek jajowych lub zarodków oraz państwa przeznaczenia;
- 3) być sporządzone na pojedynczej kartce papieru;
- 4) być wystawione na jednego odbiorcę.

§ 5. 1. Nasienie, komórki jajowe i zarodki przywożone z państw trzecich powinny:

- 1) spełniać wymagania określone w § 3 i 4 ust. 1;
- 2) spełniać wymagania określone w przepisach o weterynaryjnej kontroli granicznej;
- 3) być zaopatrzone w świadectwo zdrowia, wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii, którego wzór określa decyzja 96/539/WE z dnia

4 września 1996 roku o wymaganiach zdrowotnych dla zwierząt i świadectwach weterynaryjnych dla importów, na teren Wspólnoty, nasienia zwierząt koniowatych (Dz. Urz. WE L 230 z 11.09.1996) oraz decyzja 96/540/WE z dnia 4 września 1996 r. o wymaganiach zdrowotnych zwierząt i świadectwach weterynaryjnych dla importów na teren Wspólnoty komórek jajowych i zarodków zwierząt koniowatych (Dz. Urz. WE L 230 z 11.09.1996).

2. Nasienie, komórki jajowe i zarodki mogą być przywożone z państw trzecich znajdujących się na listach ogłaszanych przez Komisję Europejską.

3. Listy państw trzecich, o których mowa w ust. 2, określa decyzja 94/63/WE z dnia 31 stycznia 1994 r. ustanawiająca tymczasowy wykaz państw trzecich, z których Państwa Członkowskie dopuszczają przywóz nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych oraz komórek jajowych i zarodków świń (DZ. Urz. WE L 28 z 02.02.1994, z późn. zm.).

4. Świadectwo zdrowia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, powinno:

- 1) w oryginale towarzyszyć przesyłce nasienia, komórek jajowych lub zarodków do miejsca przeznaczenia;
- 2) być sporządzone co najmniej w jednym z języków urzędowych państwa przeznaczenia nasienia, komórek jajowych lub zarodków i państwa, w którym przeprowadzana jest kontrola graniczna;
- 3) być sporządzone na pojedynczej kartce papieru;
- 4) być wystawione na jednego odbiorcę.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2004 r. (poz. 1016)

Załącznik nr 1

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA CENTRUM POZYSKIWANIA NASIENIA

Rozdział 1

Szczegółowe wymagania weterynaryjne wymagane do zatwierdzenia centrum pozyskiwania nasienia

1. Centrum pozyskiwania nasienia powinno:

- 1) znajdować się pod stałym nadzorem lekarza weterynarii centrum;

- 2) znajdować się na terenie ogrodzonym;
- 3) być zabezpieczone przed dostępem zwierząt z zewnątrz;
- 4) posiadać wydzielone, zamknięte pomieszczenia przeznaczone do:
 - a) stałego przebywania zwierząt,

- b) kwarantanny zwierząt,
- c) izolacji zwierząt,
- d) pozyskiwania nasienia,
- e) czyszczenia, odkażania lub sterylizacji narzędzi i sprzętu,
- f) obróbki, konserwacji i przechowywania nasienia, które nie muszą znajdować się w tym samym miejscu.

2. Pomieszczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby pomieszczenia dla zwierząt były fizycznie oddzielone od pomieszczeń do pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia i były łatwe do czyszczenia i odkażania, a centrum pozyskiwania nasienia ogierów było połączone z terenem do treningu.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania weterynaryjne przy kontroli centrum pozyskiwania nasienia

3. Centrum pozyskiwania nasienia powinno być kontrolowane przez powiatowego lekarza weterynarii co najmniej dwa razy przy rozplodzie niesezonowym i co najmniej raz przy rozplodzie sezonowym.

4. Kontrolę centrum pozyskiwania nasienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) przetrzymywania w nim wyłącznie zwierząt jednego gatunku, od których pozyskiwane jest nasienie i które nie były używane do krycia naturalnego co najmniej 30 dni przed pierwszym pozyskaniem nasienia oraz podczas okresu pozyskiwania, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 2) prowadzenia przez lekarza weterynarii centrum rejestru, w którym ewidencjonuje się:
 - a) zwierzęta przebywające w centrum pozyskiwania nasienia, gatunek z wyszczególnieniem rasy, daty urodzenia i cech identyfikacyjnych każdego zwierzęcia,
 - b) informacje o stanie zdrowia zwierzęcia i jakości wyprodukowanego nasienia, wyniki weterynaryjnych badań kontrolnych, historię chorób, wyniki wszystkich przeprowadzonych testów, przypadki leczenia i przeprowadzone szczepienia,
 - c) wszystkie przypadki przemieszczania się zwierząt, przybycie i opuszczenie centrum,
 - d) datę pozyskania i obróbki nasienia,
 - e) przeznaczenie nasienia,
 - f) przechowywanie nasienia;

3) przestrzegania zakazu przebywania osób nieupoważnionych na terenie centrum, a w stosunku do osób upoważnionych przestrzegania zaleceń lekarza weterynarii centrum;

4) kwalifikacji zatrudnionych pracowników z uwzględnieniem szkoleń z zakresu odkażania, higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt.

5. W centrum pozyskiwania nasienia dopuszcza się:

- 1) przetrzymywanie, za zgodą powiatowego lekarza weterynarii, zwierząt niezbędnych do funkcjonowania centrum pozyskiwania nasienia innych niż zwierzęta, od których pozyskiwane jest nasienie, jeżeli nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt, od których pozyskiwane jest nasienie;
- 2) przetrzymywanie pszczoł.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla pozyskiwania, obróbki, przechowywania i transportu nasienia

6. Podmiot prowadzący centrum pozyskiwania nasienia powinien pozyskiwać, poddawać obróbce i przechowywać nasienie wyłącznie w pomieszczeniach do tego przeznaczonych, zapewniając warunki higieny zapobiegające przenoszeniu chorób zakaźnych.

7. Do rozrzedzania i konserwacji nasienia powinno się stosować preparaty i rozrzedzalniki sporządzone z produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących ze źródeł, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt lub przed ich użyciem zostały poddane obróbce wykluczającej takie zagrożenie.

8. Każda pojedyncza dawka nasienia powinna być czytelnie oznakowana na indywidualnym opakowaniu, a oznakowanie powinno zawierać: datę pozyskania nasienia, rasę i cechy identyfikacyjne zwierzęcia, od którego pozyskano nasienie, weterynaryjny numer identyfikacyjny centrum pozyskiwania nadany przez powiatowego lekarza weterynarii oraz państwo pozyskania nasienia.

9. Pojemniki służące do przechowywania lub transportu nasienia powinny być oczyszczone, odkażone lub wysterylizowane przed każdym ich napełnieniem, a w przypadku pojemników jednorazowego użytku zniszczone po użyciu; stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany do innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

10. Narzędzia i sprzęt używane do pozyskiwania i obróbki nasienia powinny być przed i po zabiegu oczyszczone, odkażone lub wysterylizowane, a w przypadku sprzętu jednorazowego użytku zniszczone po zabiegu.

WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA POZYSKIWANIA, OBRÓBK I PRZECHOWYWANIA NASIENIA, KOMÓREK JAJOWYCH I ZARODKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM HANDLU

1. Nasienie, komórki jajowe i zarodki powinny być:
 - 1) pozyskiwane w odizolowanym pomieszczeniu, łatwym do czyszczenia i odkażania;
 - 2) pozyskiwane i poddawane obróbce przez zespół pozyskiwania zarodków w taki sposób, aby nie stykały się z żadną inną partią nasienia, komórek jajowych lub zarodków, która nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu;
 - 3) badane i poddawane obróbce w laboratorium położonym w miejscu, gdzie w promieniu 10 km nie stwierdzono przypadków chorób zakaźnych zwierząt.
2. Narzędzia używane do pozyskiwania i obróbki komórek jajowych lub zarodków powinny być jednorazowego użytku albo odkażone lub wysterylizowane przed każdym zabiegiem.
3. Preparaty i rozrzedzalniki używane do pozyskiwania, obróbki i zamrażania komórek jajowych i zarodków powinny:
 - 1) być sterylizowane przy zastosowaniu zatwierdzonych metod, zgodnie z wymaganiami Międzynarodowego Stowarzyszenia Transferu Embrionów (IETS);
 - 2) zawierać dodatek antybiotyków zgodnie z wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embrionów (IETS).
4. Płukanie komórek jajowych i zarodków powinno być przeprowadzone w taki sposób, aby nie uszkodzić ich osłonki przejrzystej przed i po płukaniu.
5. W przypadku pozyskiwania zarodków świeżych, każdy zarodek powinien być płukany 10-krotnie w pożywce do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która podlega każdorazowo wymianie, a pożywka użyta do każdego następnego płukania powinna stanowić 100-krotne rozcieńczenie poprzedniej.
6. W przypadku pozyskiwania zarodków przeznaczonych do mrożenia, każdy zarodek powinien być płukany:
 - 1) 10-krotnie w pożywce do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która każdorazowo podlega wymianie;
 - 2) 2-krotnie w roztworze trypsyny — w przypadku zarodków przeznaczonych do wprowadzenia na rynek.
7. Do przenoszenia komórek jajowych i zarodków powinna być każdorazowo używana sterylna mikropipeta.
8. Po zakończeniu procesu ostatniego płukania zarodek podlega badaniu mikroskopowemu, co najmniej w 50-krotnym powiększeniu, w celu ustalenia nienaruszalności ciągłości osłonki przejrzystej (zona pellucida) oraz potwierdzenia usunięcia z niej wszystkich przywierających do niej ciał obcych; czynności mające charakter mikromanipulacji powinny być wykonywane w przeznaczonych do tego celu urządzeniach po ostatnim płukaniu i badaniu.
9. W przypadku gdy jest to konieczne, zarodki poddaje się obróbce enzymatycznej za pomocą trypsyny, zgodnie z międzynarodowymi wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embrionów (IETS).
10. Dopuszcza się płukanie w tej samej pożywce oraz przechowywanie w tym samym pojemniku komórek jajowych i zarodków pochodzących od tych samych zwierząt.
11. Preparaty i rozrzedzalniki pochodzenia zwierzęcego stosowane przy pozyskiwaniu komórek jajowych i zarodków oraz pojemniki służące do ich transportu nie mogą powodować zagrożenia dla zdrowia zwierząt, a w razie potrzeby powinny być poddane procesom wykluczającym takie zagrożenie.
12. Pojemniki do przechowywania lub transportu zamrożonego nasienia, komórek jajowych i zarodków powinny być czyszczone, odkażane lub sterylizowane przed każdym napełnieniem, a w przypadku pojemników jednorazowych zniszczone po użyciu; stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio stosowany do schładzania materiałów pochodzenia zwierzęcego.
13. Pojemniki, w których przechowywane lub transportowane jest nasienie, komórki jajowe i zarodki, powinny być wyraźnie oznakowane za pomocą kodu numeryczno-literowego, który powinien zawierać: kraj pochodzenia zarodków lub komórek jajowych, datę pozyskania, rasę dawczyni, cechy identyfikacyjne dawcy nasienia oraz dawczyni komórek jajowych lub zarodków, a także weterynaryjny numer identyfikacyjny zespołu pozyskiwania zarodków.
14. Zamrożone nasienie, komórki jajowe lub zarodki powinny być przechowywane w oddzielnych pojemnikach, w pomieszczeniach do przechowywania zatwierdzonego nasienia, przez okres nie krótszy niż 30 dni przed wysyłką.

WYMAGANIA WETERYNARYJNE DLA ZWIERZĄT, OD KTÓRYCH POZYSKIWANE JEST NASIENIE,
KOMÓRKI JAJOWE I ZARODKI BĘDĄCE PRZEDMIOTEM HANDLU

I. OGIERY

1. Na teren centrum pozyskiwania nasienia, za zgodą lekarza weterynarii centrum, mogą być wprowadzane ogiery, które spełniają następujące wymagania:

1) zostały zbadane w okresie 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia i posiadają orzeczenie lekarsko-weterynaryjne wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii, stwierdzające, że zwierzęta są zdrowe i przydatne do rozrodu;

2) pochodzą z gospodarstw:

a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,

b) w których nie stwierdzono w okresie:

— 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wirusowego zapalenia tętnic koni,

— 60 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków zakaźnego zapalenia macicy u klaczy,

— 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków: zarazy stadniczej, nosacizny, niedokrwistości zakaźnej koni, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej, wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,

— 2 lat przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków afrykańskiego pomoru koni,

— 15 dni przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wąglika,

— 30 dni przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wścieklizny;

3) wykazują popęd pćciowy w okresie sezonu reprodukcyjnego L2;

4) nasienie ich spełnia wymagania określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

5) w okresie 21 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia zostały poddane, z wynikiem ujemnym, następującym badaniom na:

a) zarazę stadniczą metodą wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10,

b) nosaciznę metodą odczynu wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10.

2. Po upływie okresu kwarantanny i uzyskaniu ujemnych wyników badań zwierzęta mogą zostać wprowadzone, za zgodą lekarza weterynarii centrum, do pomieszczeń stałego przebywania zwierząt oraz do pomieszczeń, w których pozyskiwane jest nasienie.

3. Nasienie ogierów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt, które:

1) nie wykazują chorobowych zmian klinicznych w obrębie narządów rozrodczych;

2) w dniu pozyskania nasienia nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt;

3) w okresie 60 dni przed dniem pozyskania nasienia oraz podczas całego okresu pozyskiwania nasienia nie były używane do krycia naturalnego;

4) zostały poddane, z wynikiem ujemnym, następującym badaniom na:

a) niedokrwistość zakaźną koni — testem immunodyfuzji w żelu agarowym (test Cogginsa),

b) wirusowe zapalenie tętnic — testem seroneutralizacji, przy rozcieńczeniu surowicy 1:4, a w przypadku braku wyniku ujemnego badaniem na wykrycie wirusa, które powinno być wykonane ze wszystkich frakcji nasienia,

c) zakaźne zapalenie macicy u klaczy, przeprowadzonym dwukrotnie w 7-dniowych odstępach czasu, metodą izolacji *Tayorella equigenitalis* z frakcji przed ejakulacyjnej nasienia lub próbek nasienia i z wymazów pobranych z napletka lub cewki moczowej;

5) raz w roku zostały poddane, z wynikiem ujemnym, następującym badaniom na:

a) niedokrwistość zakaźną koni,

b) wirusowe zapalenie tętnic koni,

c) zakaźne zapalenie macicy u klaczy,

d) nosaciznę,

e) zarazę stadniczą.

4. Przepisy ust. 1 pkt 2 mają zastosowanie również do nasienia pozyskanego od innych koniowatych wrażliwych na daną chorobę, znajdujących się w gospodarstwie lub centrum pozyskiwania nasienia.

5. Badania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, powinny być wykonane w okresie 14 dni od dnia wstawienia

ogiera do centrum pozyskiwania nasienia oraz co najmniej raz w roku na początku sezonu rozplodowego.

6. W przypadku gdy ogier nie przebywał stale w centrum pozyskiwania nasienia przez okres 30 dni lub w tym okresie miał kontakt z końmi, które nie spełniają wymagań określonych w rozporządzeniu:

- 1) badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 5 lit. a, powinno być powtarzane co 120 dni podczas okresu pozyskiwania nasienia;
- 2) badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 5 lit. b, powinno być wykonane nie później niż 30 dni przed pierwszym pozyskaniem nasienia lub w przypadku braku siewstwa u serododatniego ogiera i powinno być potwierdzone testem izolacji wirusa przeprowadzanym corocznie.

7. W przypadku mrożonego nasienia ogierów badania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, powinny być wykonane podczas 30-dniowego okresu przechowywania nasienia, nie wcześniej jednak niż po upływie 14 dni od dnia pozyskania nasienia, niezależnie od miejsca pobytu zwierzęcia.

8. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z badań okresowych, o których mowa w ust. 3 pkt 5, był pozytywny, zwierzęta powinny być izolowane, a pozyskane od nich nasienie, licząc od dnia ostatniego ujemnego wyniku badania, nie może być przedmiotem handlu.

9. Przed dniem pozyskania nasienia, celem wykluczenia chorób lub niedyspozycji, zwierzęta powinny być zbadane klinicznie przez lekarza weterynarii centrum.

II. TRYKI I KOZŁY

10. Na teren centrum pozyskiwania nasienia, za zgodą lekarza weterynarii centrum, mogą być wprowadzane tryki i kozły, które spełniają następujące wymagania:

- 1) zostały zbadane w okresie 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia i posiadają orzeczenie lekarsko-weterynaryjne, wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii, stwierdzające, że zwierzęta są zdrowe i przydatne do rozrodu;
- 2) pochodzą z gospodarstw:
 - a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - b) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: brucelozy owiec (*B. ovis*), brucelozy kóz i owiec (*B. melitensis*),
 - 2 lat przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: trzęsawki owiec, choroby Maedi/Visna, gruźlicy owiec, choroby Maedi/Visna, gruźlicy owiec, choroby Maedi/Visna, gruźlicy owiec,

— 12 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz,

— 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: gruźlicy i pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzootycznego ronienia owiec (*Chlamydia psittaci*) oraz ronienia owiec na tle *Salmonella abortus ovis*,

— 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wścieklizny,

— 15 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wąglika,

c) które spełniają wymagania określone w przepisach o handlu zwierzętami.

11. Po upływie okresu kwarantanny i uzyskaniu ujemnych wyników badań zwierzęta mogą zostać wprowadzone, za zgodą lekarza weterynarii centrum, do pomieszczeń stałego przebywania zwierząt oraz do pomieszczeń, w których pozyskiwane jest nasienie.

12. Nasienie tryków i kozłów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt, które:

- 1) nie wykazują chorobowych zmian klinicznych w obrębie narządów rozrodczych;
- 2) w dniu pozyskania nasienia nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia zostały poddane, z wynikiem ujemnym, badaniom na:
 - a) brucelozę (*B. melitensis*) — w przypadku owiec i kóz,
 - b) zakaźne zapalenie najądrzy (*B. ovis*) — w przypadku owiec,
 - c) wykrycie wirusa choroby granicznej — w przypadku owiec;

13. Badania, o których mowa w ust. 12 pkt 3, powinny być wykonywane w laboratorium diagnostycznym.

14. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z badań, o których mowa w ust. 12 pkt 3, był pozytywny, zwierzęta powinny być izolowane, a pozyskane od nich nasienie, licząc od dnia ostatniego ujemnego wyniku badania, nie może być przedmiotem handlu; handel nasieniem może zostać wznowiony po przywróceniu statusu zdrowotnego centrum pozyskiwania nasienia zgodnego z przepisami niniejszego rozporządzenia.

15. Przed dniem pozyskania nasienia, celem wykluczenia chorób lub niedyspozycji, zwierzęta powinny zostać zbadane klinicznie przez lekarza weterynarii centrum.

III. SAMICE DAWCZYNIE

16. Komórki jajowe i zarodki mogą być pozyskiwane, za zgodą lekarza weterynarii centrum, od zwierząt które spełniają następujące wymagania:

1) w przypadku owiec i kóz pochodzą z gospodarstw:

- a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- b) wolnych od 6 miesięcy od brucelozы owiec (*B. ovis*), brucelozы kóz i owiec (*B. melitensis*),
- c) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 3 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: trzęsawki owiec, choroby Maedi/Visna i gruźlakowości płuc u owiec,
 - 12 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz,
 - 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: gruźlicy, pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. Capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzootycznego ronienia owiec (*Chlamydia psittaci*) oraz ronienia owiec na tle *Salmonella abortus ovis*,
 - 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wścieklizny,
 - 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wągliką;

2) w przypadku koni pochodzą z gospodarstw:

- a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- b) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: zaryzy stadniczej, nosacizny, niedokrwistości zakaźnej koni, wirusowego zapalenia tętnic koni, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej oraz wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,
 - 60 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków klinicznych przypadków zakaźnego zapalenia macicy u klaczy,
 - 2 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków afrykańskiego pomoru koni,
 - 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wścieklizny,
 - 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wągliką,
- c) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie były używane do krycia naturalnego,
- d) w dniu pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt,
- e) w okresie 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie miały kontaktu z końmi dotkniętymi chorobą zakaźną zwierząt.

WZORY ORZECZEŃ LEKARSKO-WETERYNARYJNYCH POTWIERDZAJĄCYCH
ZDROWIE I PRZYDATNOŚĆ ZWIERZĄT DO ROZRODUORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI
DO ROZRODU TRYKA/KOZŁA¹⁾

Nr
.....
(miejscowość, data)

I. Opis zwierzęcia

Nazwa tryka/kozła¹⁾ Nr identyfikacyjny

Rasa Data urodzenia

Hodowca Właściciel

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego
2. Stan narządu ruchu
3. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:
 - gruźlica (tuberkulinizacja tuberkuliną b/pt.)
 - bruceloza owiec i kóz (serologicznie krew)
 - salmoneloza (bakteriologicznie)

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne):
 - worek mosznowy (obwód cm)
 - jądra i najądrza
 - powrózek nasienny i nasieniowody
 - jama napletkowa prącia
2. Zachowanie (odruchy płciowe)
 - popęd płciowy (libido)

3. Wartość nasienia:

cechy nasienia	Ejakulat
objętość ejakulatu w cm^3	
ruch falowy	
% plemników o ruchu postępowym	
liczba plemników w mm^3	
% plemników normalnych morfologicznie	

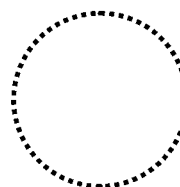
IV. Ocena

A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. tryka/kozła¹⁾ można używać jako rozptodnika w centrum pozyskiwania nasienia lub do krycia naturalnego.

B. U ww. tryka/kozła¹⁾ stwierdzono:

- 1) co powoduje odroczenie do następnych badań,
- 2) co wyklucza jego przydatność jako rozptodnika.

Podpis i pieczęć urzędowego lekarza weterynarii

¹⁾ Niepotrzebne skreślić

**ORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI
DO ROZRODU OGIERA**

Nr
(miejsowość, data)

I. Opis zwierzęcia

Nazwa ogiera Nr identyfikacyjny

Rasa Data urodzenia

Hodowca Właściciel

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego

2. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:

- nosacizna (serologicznie)
- niedokrwistość zakaźna koni (serologicznie)
- zaraza stadnicza (serologicznie)
- wirusowe zapalenie tętnic - EVA (serologicznie)

(w przypadku serododatniego ogiera, testy wykluczające siewstwo wirusa z nasieniem)

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne):

- średnica moszny (obu jąder)
- jądra i najądrza
- jama napletkowa prącia

2. Zachowanie (odruchy płciowe)

- popęd płciowy (libido)
- odruch kopulacji

3. Wartość nasienia:

cechy nasienia	Ejakulat (część nasienna)
objętość ejakulatu w cm^3	
% plemników o ruchu prawidłowym	
liczba plemników w mm^3	
% plemników normalnych morfologicznie	
średnia gęstość nasienia w części nasiennej ejakulatu	
ilość drobnoustrojów w cm^3 nasienia	

4. Obecność drobnoustrojów patogennych w nasieniu

IV. Ocena

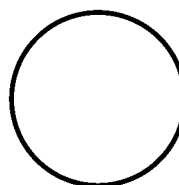
A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. ogiera można używać jako rozplodnika w centrum pozyskania nasienia lub do krycia naturalnego.

B. U ww. ogiera stwierdzono:

1) co powoduje odroczenie do następnych badań,

2) co wyklucza jego przydatność jako rozplodnika.

Podpis i pieczęć urzędowego lekarza weterynarii

WZÓR

ŚWIADECTWO ZDROWIA

1. Nadawca (nazwa i pełen adres):	ŚWIADECTWO ZDROWIA Nr	
	Oryginał	Kopia
2. Państwo pozyskania nasienia:	3. Odbiorca (nazwa i pełen adres):	
4. Właściwe organy:	5. Właściwe organy lokalne:	
6. Miejsce załadowania:	7. Nazwa i adres centrum pozyskiwania nasienia:	
8. Środek transportu:	9. Miejsce i państwo przeznaczenia:	
10. Numer rejestracyjny centrum pozyskiwania nasienia:	11. Numer i znak kodowy pojemnika zawierającego nasienie:	
12. Identyfikacja przesyłki nasienia:		
a) liczba dawek:	b) data(y) pozyskania:	
c) rasa:	d) identyfikacja dawcy:	
13. Oświadczenie: a) nasienie, komórki jajowe lub zarodki zostały pozyskane, poddane obróbce i przechowywane zgodnie z wymaganiami rozporządzenia; b) nasienie, komórki jajowe lub zarodki zostały pozyskane w centrum pozyskiwania nasienia, w którym są utrzymywane zwierzęta spełniające wymagania rozporządzenia; c) nasienie, komórki jajowe lub zarodki przewożone były zgodnie z przepisami rozporządzenia.		
Sporządzono w, dnia		
Podpis.....		
Nazwisko i kwalifikacje (literami drukowanymi)		